

Motion till riksdagen

1986/87:Ub526

Martin Segerstedt m. fl. (s)

Industrihögskolan i Västernorrlands län

Trä-, cellulosa- och elkraftsindustrin har av tradition varit ryggraden i det mittsvenska näringslivet. Betydande kunskapsresurser har under åren utvecklats inom dessa näringsgrenar. Råvara och energi har utgjort grunden för regionens utveckling.

Under senare år har strukturomvandlingen inom näringslivet i Västernorrlands län varit dramatisk. Den traditionella processindustrin är föremål för genomgripande förändringar. Samtidigt utvecklas nya företag inom nya verksamhetsgrenar. Verkstads-, elektronik- och dataindustrier är näringsgrenar på stark frammarsch. Här kan man utnyttja den industriella tradition och kultur som utvecklats i området. Emellertid gäller nya produktionsförutsättningar avseende hög förädlingsgrad av råvaran, komplexa produkter och avancerad produktionsteknologi.

Med detta är det tillgång på kunskap och kompetens, snarare än tillgång på råvaror, energi och kapital som är avgörande för hur regionens näringsliv kommer att utvecklas. Detta blir än tydligare då även tjänstesektorn nu genomgår en snabb strukturförändring mot nya arbetsmål och mera effektiva arbetsätt. Efterfrågan på kvalificerade individer ökar inom alla delar av yrkeslivet – det mänskliga "kapitalet" blir alltmer betydelsefullt för framgångsrik utveckling av företag och region.

Den mittsvenska regionen är den del av Sverige som har längst till större universitet eller till teknisk högskola. Samtidigt har effekterna av strukturomvandlingen i jämförelse med andra regioner i landet varit särskilt stora i den mittsvenska regionen. Detta har lett till både svårigheter och möjligheter vad avser den regionala utvecklingen. En konsekvens är dock att regionens yrkesliv snabbt blivit beroende av kunskaps- och kompetensförsörjning till en grad som inte motsvarar någon tidigare utvecklingsperiod i dess historia.

Västernorrlands näringsliv har under då gångna decennierna huvudsakligen byggts upp kring stora företag. Dessa har givit länet en kraftfull industriell bas vad avser traditionell processindustri. Emellertid har utvecklingen av mindre och medelstora företag *ej* skett i motsvarande takt. Typiskt för regionens näringsliv är att det förekommer endast enstaka mindre företag med självständig kompetensförsörjning och FoU. Detta är huvudsakligen förbehållet de stora företagen. På motsvarande sätt förekommer det alltför få mindre och medelstora företag i länet som utnyttjar högutbildade eller kvalificerad personal.

I syfte att differentiera näringslivet i länet har det bedömts som särskilt viktigt att utveckla särskild FoU-service för mindre och medelstora företag

inom flera olika branscher. Detta sker på olika sätt särskilt inom elektronik, datateknik, kemi och materialteknik vilka utgör branscher med nära anknytning till det traditionella näringslivet i regionen. Ett mera balanserat näringsliv eftersträvas vad avser fördelningen mellan stora och små företag.

Högskolan i Sundsvall-Härnösand har huvudsakligen organiserat sin verksamhet i syfte att möta de snabbt växande behoven inom regionens yrkesliv av rekrytering av kvalificerad personal. Utbildningsprogrammen har profilerats mot regionens yrkeslivsstruktur, och utbildningsplaneringen har i väsentlig grad skett i nära samarbete med det omgivande yrkeslivet.

Högskolan har medverkat i uppbyggnaden av resurscentra i länet, exempelvis Elektronikcentrum i Timrå, Drift- och underhållstekniskt centrum i Härnösand och Sundsvalls utvecklingscentrum. Flera särorganisationer med anknytning till högskolans utbildningsprogram har under en tioårsperiod utvecklats i nära samverkan med högskolan.

Högskolan har också på försök utvecklat ett särskilt kontaktsekretariat (Innovations- och forskningsinformationscentrum i Västernorrlands län, IFY) för förmedling av FoU-kontakter, teknik- och kunskapsspridning och utveckling av projekt av betydelse för produktionsutveckling i mindre och medelstora företag i regionen. (Sekretariatet förväntas bli permanent fr. o. m. 1987-07-01.) Fasta forskningsprogram finns ännu inte utvecklade vid högskolan. Emellertid har forskningsaktiviteterna ökat väsentligt under 1980-talet, och olika FoU-projekt finns nu utvecklade vid högskolans samtliga sektorer. Flertalet har anknytning till strategiska utvecklingsfrågor i regionen.

Intresset för utvecklingen av högskolan har i takt med den snabba strukturuomvandlingen ökat inom både näringsliv och samhälle i Västernorrlands län. Förväntningarna på högskolan ökar vad avser såväl utbildningsinsatser, forsknings- och utvecklingsarbete som olika former av kontaktservice. En effektiv högskola uppfattas i dag som det mest angelägna instrumentet för en självständig och framgångsrik regional utveckling av det mitsvenska området.

Under 1985/86 har ett omfattande utredningsarbete genomförts i Västernorrlands län i syfte att utarbeta underlag för en offensiv utveckling av högskolan i länet. Arbetet har genomförts av den regionala utvecklingsgruppen (RU-gruppen) som då var ett samarbetsorgan för länsstyrelse, landssting, länsarbetsnämnd och utvecklingsfond i länet. (Gruppen har sedermera utvidgats till att omfatta företrädare för ytterligare intressenter på den regionala nivån inkl. näringslivet.)

Resultaten av arbetet har redovisats i en särskild rapport, Industrihögskolan i Västernorrlands län, länsstyrelsen i Västernorrlands län 1986:1. Utredarna föreslår där att en industrihögskola med inriktning mot teknik, ekonomi och information utvecklas. Förslaget innebär en utbyggnad och profilering av högskolan i Sundsvall-Härnösand inom fem specifika programområden.

Industrihögskolans konstruktion bygger på ett integrerat samarbete mellan högskola, näringsliv och samhällsorgan i syfte att vinna samordningseffekter genom samutnyttjande av personal, utrustning och lokaler.

Den föreslagna verksamheten avser både utbildning (både ungdoms- och

vuxenutbildning), forsknings- och utvecklingsarbete samt kontaktverksamhet.

Mot. 1986/87

Ub526

Industrihögskolans mål är

att vidareutveckla en regionalt anpassad högskola för både grundutbildning och fort- och vidareutbildning,

att öka rådgivnings- och serviceverksamheten till företag och organisationer,

att öka FoU-verksamheten vid högskolan och i regionen,

att utgöra ett komplement i det nationella högskolesystemet,

att utveckla kontakten mellan skola – företag – högskola – näringsliv – organisationer – myndigheter och andra organ,

att öka samnyttjandet av personal och utrustning i näringsliv och högskola.

Industrihögskolans utbyggnad föreslås genomförd i tre steg. De första två stegen föreslås motsvara vardera en tillväxt motsvarande 10 % av nuvarande omsättning vid högskolan i Sundsvall/Härnösand.

Det tredje steget omfattar en väsentlig ökning av antalet studerande till att motsvara ca 3 000 heltidsstuderande (inkl. en särskild organisation för fortbildning och vidareutbildning för vuxenstuderande). I detta steg planeras också en forskningsorganisation uppbyggd kring de fem programområdena och i nära samspel med både andra högskolors forskning och industriforskning. Slutligen föreslås ett särskilt program för kunskaps- och teknikspridning omfattande upp till fem tjänster för kontaktsekreterare eller motsvarande.

Varje utvecklingssteg beräknas omfatta fem år och kan i viss utsträckning löpa parallellt med övriga.

Hemställan

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställs

att riksdagen beslutar begära att regeringen – med den i motionen refererade rapporten som grund – prövar förutsättningarna för upprättandet av en industrihögskola i Sundsvall–Härnösand.

Stockholm den 20 januari 1987

Martin Segerstedt (s)

Bo Forslund (s)

Rune Jonsson (s)

Sven Lundberg (s)